

اقتصاد جهان در هفته‌ای که گذشت (از تاریخ 16 الی 23 بهمن ماه 1403)

هفته گذشته برای اقتصاد جهانی هفته‌ای پرتلاطم بود و تحولات قابل توجهی در سراسر قاره‌ها رخ داد. از نوسانات بازارهای سهام تا تنش‌های ژئوپلیتیکی که بر تجارت تأثیر گذاشتند، اقتصاد جهانی همچنان در حال عبور از مسیری پیچیده است.

آمریکای شمالی: سیگنال‌های مختلط در ایالات متحده و کانادا

ایالات متحده در هفته گذشته عملکرد اقتصادی متناقضی را تجربه کرد. شاخص صنعتی داو جونز (DJIA) با افزایش ۲.۳ درصدی به ۳۸,۴۵۰ واحد رسید، در حالی که شاخص S&P 500 با رشد ۱.۸ درصدی همراه بود که این رشد عمدتاً ناشی از گزارش‌های سود بالا در بخش فناوری بود. با این حال، بازار کار نشانه‌هایی از رکود را نشان داد و نرخ بیکاری به ۴.۲ درصد افزایش یافت. تورم همچنان در سطح ۳.۱ درصدی به صورت سالانه باقی ماند و این موضوع فدرال رزرو را بر آن داشت تا نرخ بهره پایه خود را در محدوده ۵.۲۵ تا ۵.۵۰ درصد حفظ کند.

از سوی دیگر، اقتصاد کانادا به دلیل کاهش قیمت نفت با چالش‌هایی مواجه شد. دلار کانادا ۱.۵ درصد در برابر دلار آمریکا تضعیف شد و شاخص ترکیبی TSX نیز ۰.۸ درصد کاهش یافت. تحلیلگران این موضوع را به کاهش تقاضا برای نفت خام کانادا در پی تغییر جهانی به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر نسبت می‌دهند.

اروپا: بحران انرژی کاهش یافت، اما رشد اقتصادی کند باقی ماند

بحران انرژی در اروپا نشانه‌هایی از کاهش را نشان داد، زیرا قیمت گاز طبیعی به پایین‌ترین سطح از سال ۲۰۲۱ رسید و به طور متوسط به ۳۵ یورو در هر مگاوات ساعت کاهش یافت. این کاهش ناشی از زمستانی ملایم و افزایش واردات گاز طبیعی مایع (LNG) است. با این حال، رشد اقتصادی در منطقه یورو همچنان کند است و رشد تولید ناخالص داخلی (GDP) در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۴ تنها ۰.۲ درصد بود. آلمان، به عنوان بزرگ‌ترین اقتصاد منطقه، به سختی از رکود فنی اجتناب کرد و رشد ۰.۱ درصدی را ثبت کرد. بانک مرکزی اروپا (ECB) نرخ بهره را در سطح 4 درصد ثابت نگه داشت و به فشارهای تورمی پایدار اشاره کرد. در همین حال، اقتصاد بریتانیا در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۴ با رشد ۰.۳ درصدی همراه بود که این رشد ناشی از بهبود در میزان مصرف خانوارها بود. پوند بریتانیا نیز ۱.۲ درصد در برابر یورو تقویت شد که نشان‌دهنده اعتماد سرمایه‌گذاران به سیاست‌های پولی بانک مرکزی بریتانیا است.

آسیا: بهبود اقتصادی چین با مانع مواجه شد، هند همچنان می‌درخشد

بهبود اقتصادی چین با موانعی مواجه شد، زیرا رشد تولید صنعتی این کشور تنها ۴.۵ درصد به صورت سالانه بود که کمتر از حد انتظار ۵.۲ درصدی است. بخش املاک و مستغلات همچنان یک عامل بازدارنده محسوب می‌شود و فروش خانه‌های جدید در دی ماه ۱۵ درصد کاهش یافت. شاخص ترکیبی شانگهای نیز ۱.۷ درصد کاهش یافت که نشان‌دهنده نگرانی‌های سرمایه‌گذاران است. در مقابل، اقتصاد هند همچنان بهتر از انتظارات عمل کرد و رشد تولید ناخالص داخلی این کشور در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۴ به ۷.۸ درصد رسید. بازار سهام هند به بالاترین سطح تاریخ خود رسید و شاخص BSE Sensex برای اولین بار از مرز ۸۰,۰۰۰ واحد عبور کرد. تقاضای داخلی قوی و صادرات پررونق از عوامل کلیدی این رشد بودند. شاخص نیکی ۲۲۵ ژاپن نیز با افزایش ۲.۱ درصدی همراه بود که این رشد ناشی از تضعیف ین و سودآوری بالا در شرکت‌ها بود. با این حال، بانک مرکزی ژاپن نسبت به خطرات تورمی هشدار داد، زیرا ین در نزدیکی مرز ۱۵۰ در برابر دلار آمریکا نوسان داشت.

آفریقا: رشد اقتصادی در کنار چالش‌ها

اقتصاد آفریقا انعطاف‌پذیری خود را ثابت کرد و طی هفته گذشته رشد تولید ناخالص داخلی در سراسر قاره به طور متوسط ۴.۰ درصد بود. اقتصاد آفریقای جنوبی در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۴ با رشد ۱.۵ درصدی همراه بود که این رشد ناشی از بهبود فعالیت‌های معدنی بود. با این حال، نرخ بیکاری این کشور همچنان در سطح بالای ۳۲.۰ درصد باقی مانده است که چالش‌های قابل توجهی ایجاد می‌کند. نیجریه، به عنوان بزرگ‌ترین اقتصاد آفریقا، شاهد کاهش تورم به ۲۵.۰ درصد از ۲۸.۰ درصد در دسامبر ۲۰۲۴ بود که این کاهش ناشی از سیاست‌های پولی انقباضی است. بورس اوراق بهادار نیجریه نیز ۳.۲ درصد رشد کرد که این رشد ناشی از افزایش سرمایه‌گذاری خارجی بود.

آمریکای لاتین: مشکلات تورمی و بی‌ثباتی سیاسی

اقتصاد برزیل نشانه‌هایی از بهبود را نشان داد و رشد تولید ناخالص داخلی این کشور در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۴ به ۰.۸ درصد رسید. با این حال، بی‌ثباتی سیاسی در آستانه انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۶، احساسات سرمایه‌گذاران را تضعیف کرده است. شاخص Bovespa در طول هفته ۱.۵ درصد کاهش یافت.

خاورمیانه: قیمت نفت تثبیت شد، ایران تحت فشار تحریم‌ها

خاورمیانه شاهد ثبات نسبی در قیمت نفت بود و قیمت نفت برنت در سطح ۸۵ دلار در هر بشکه معامله شد. اوپک پلاس اعلام کرد که برای حمایت از قیمت‌ها، علیرغم فشار کشورهای مصرف‌کننده کاهش تولید خود را حفظ خواهد کرد.

اقتصاد ایران تحت فشار

اقتصاد ایران با چالش‌های فزاینده‌ای مواجه شد، زیرا ایالات متحده و اتحادیه اروپا تحریم‌های جدیدی را علیه صادرات نفت و بخش مالی این کشور اعمال کردند. ریال ایران به پایین‌ترین سطح تاریخ خود رسید و در برابر دلار آمریکا سقوط کرد که این موضوع تورم را تشدید نمود. تورم ایران اکنون به ۴۵ درصد رسیده است. نرخ بیکاری جوانان از ۳۰ درصد فراتر رفت.

تحریم‌ها درآمدهای نفتی ایران را به شدت تحت تأثیر قرار داده است، به طوری که این درآمدها در دی ماه نسبت به سال قبل ۴۰ درصد کاهش یافت. با این حال، صادرات

غیرنفتی ایران، به ویژه در بخش کشاورزی و پتروشیمی، ۱۵ درصد رشد کرد که امیدواری هایی را ایجاد نمود. بورس تهران نیز در طول هفته ۵.۰ درصد کاهش یافت که نشان دهنده نگرانی سرمایه گذاران از تحریم ها است.

بررسی تغییرات قیمت طلا و ارز در بازار ایران در هفته گذشته، بازار طلا و ارز در ایران نوسانات قابل توجهی را تجربه کرد. قیمت هر قطعه سکه تمام بهار آزادی به 72,980,000 تومان رسید که نشان دهنده افزایش 19.6 درصدی نسبت به هفته قبل است. همچنین، هر گرم طلای ۱۸ عیار با قیمت 6,620,100 تومان معامله شد که افزایش 14.7 درصدی را نشان می دهد. در بازار ارز، نرخ دلار آمریکا به 91,365 تومان رسید که نسبت به هفته گذشته 8 درصد افزایش داشته است.

چشم انداز جهانی

اقتصاد جهانی همچنان در مسیری شکننده قرار دارد و رشد در مناطق مختلف نابرابر است. در حالی که اقتصادهای پیشرفته ای مانند ایالات متحده و هند انعطاف پذیری خود را ثابت می کنند، بازارهای نوظهور با چالش های قابل توجهی از جمله تورم، تنش های ژئوپلیتیکی و مشکلات ساختاری مواجه هستند. با توجه به اینکه بانک های مرکزی در حال تلاش برای ایجاد تعادل بین رشد و تورم هستند، ماه های آینده برای تعیین مسیر اقتصاد جهانی بسیار حیاتی خواهند بود.

تهیه شده در مرکز شتاب تبریز- TAC